

40è aniversari del sindicat STEI Illes Balears

Pilar Benejam Arguimbau,
Mestra i Catedràtica de Didàctica de les Ciències Socials de la UAB

Quaranta anys són molts anys i els professionals de l'ensenyament us volem felicitar per tota la feina feta i donar-vos- en les gràcies.

Penso que en la defensa dels treballadors i les treballadores el sindicalisme ha aconseguit una notable millora de les condicions econòmiques i laborals que avui es poden comparar favorablement a les mitjanes europees. L'STEI també ha sigut capdavanter en la defensa de la llengua i la cultura catalanes i s'ha negat a acceptar percentatges prefixats en els temps que l'escola ha de dedicar al català, al castellà i a l'anglès, perquè cada centre té un context que demana respostes diferents per atendre una gran diversitat de realitats.

Sempre he compartit els ideals de l'STEI per aconseguir una escola pública per a tothom, gratuïta, autònoma, democràtica, pluralista, laica, arrelada al medi, científica, activa, polivalent, obligatòria fins als 18 anys. S'ha treballat molt en aquestes direccions. La realitat, però, imposa contradiccions i moltes limitacions, per exemple: actualment acceptem que hi hagi escoles subvencionades i privades però demanem que l'escola pública tingui tanta qualitat com la millor privada; les escoles no són autònomes perquè les normatives de l'Administració demostren que no se'n fien del tot del criteri dels professionals de l'educació; s'ha aconseguit allargar l'escolaritat fins els 16 anys, però no fins l'edat laboral encara que, vist l'índex de

fracàs escolar que hi ha a secundària, potser val més que no hi insistim.

Ara que celebrem els 40 anys de feina de l'STEI hem de mirar enrere i reconèixer que s'han fet moltes coses bé i alegrar-nos-en, perquè tots necessitem cada dia una alegria per poder viure. Tanmateix, això no implica que donem la feina per acabada, la satisfacció renova l'esperança, demostra que podem millorar, que els problemes pendents també poden trobar respostes.

Al meu entendre, avui el problema més greu que tenim en educació és un problema de qualitat, cosa que té una es-

treta relació amb la igualtat d'oportunitats. No es pot acceptar l'índex de fracàs escolar de les Illes i en general de país, ni el percentatge d'infants que abandonen els estudis. L'STEI Intersindical ha treballat dur per a millorar les condicions dels professionals de l'ensenyament. Avui em sembla que ha de treballar per la dignitat de la professió, que vol dir saber ensenyar per tal que tots els alumnes aprenguin; els docents no estem a l'escola per jutjar i catalogar els infants i joves, sinó per ajudar perquè tots arribin al nivell necessari i cadascun al seu rendiment màxim. Ja sabem que l'STEI ha fet molt en aquest camp, però no és suficient. Els profes-

sionals de l'educació tenen reconeixement social quan formen futurs ciutadans per a una societat democràtica, i això vol dir que, a través del coneixement, els alumnes aprenen a pensar per poder decidir amb criteri; i aquest és el fonament de la llibertat; aprenen a convida i a dialogar, que és el principi de la igualtat; i aprenen a participar per arribar a la difícil coherència entre el pensar, el dir i el fer. Ensenyar bé no és fàcil, per això és una professió d'una gran dignitat i, per aquesta raó, diguem-ho clar, no tothom serveix per ser mestre o professor.

L'STEI ha d'ajudar a defensar que la formació inicial dels mestres i professors és bàsica per a qualsevol reforma qualitativa i avui aquesta preparació no és l'adequada. No pot ser que, per formar mestres, el criteri prioritari per a la selecció del professorat universitari que ha de fer aquesta tasca sigui haver publicat molt, en anglès, a revistes d'impacte. Per formar mestres necessitem bons professionals que sàpiguen què és una escola o un institut. Ja sabem que les universitats són autònomes, però els mestres i professors tenen una gran projecció social i han de rebre una formació professional teòrica i pràctica

del més alt nivell. La investigació ha demostrat que per a ser un professional de l'educació que formi d'altos professionals és necessari haver estat en actiu a una escola o institut com a mínim tres anys, i un òptim de set anys. Com, per exemple, no entendríem que formi metges qui no hagi exercit prèviament en un hospital. Avui molts professors de les Facultats d'Educació no tenen experiència docent en el nivell en què pretenen formar els futurs professionals. Això no es pot acceptar.

L'STEI, com tot sindicat de l'ensenyament, hauria d'ajudar a fer una rigorosa selecció de les persones que volen ser futurs ensenyants o treballar en educació. S'ha de pensar bé el procés de selecció però, a més a més, els futurs docents han d'entrar en els estudis professionals amb una cultura àmplia i un domini del llenguatge escrit i de la comunicació oral. No pot ser mestra o professora una persona que viu a Palma i no ha visitat mai la Seu. Una persona que no ha llegit un llibre en tot un any!

No es poden defensar els interins o els funcionaris que no saben ensenyar perquè no en volen aprendre. El dret del

professorat acaba on posa en perill la formació dels infants i joves. La solució no és traslladar a un altre centre el docent que no treballa bé en el lloc en què exerceix.

L'STEI hauria de qüestionar el dret dels funcionaris que basen la seva autoritat en l'examen i en la por. Tots els alumnes poden aprendre, però és necessari acollir-los, escoltar-los, animar-los, ajudar-los, interessar-los perquè la feina del professor és formar els alumnes i els exàmens no serveixen per aprendre, ajuden sobretot a veure què hauríem de corregir, repetir, reforçar per poder ensenyar millor.

En definitiva i per no allargar-me, avui l'STEI té una gran missió: treballar per mantenir el que ja ha aconseguit i fer una opció decidida per millorar la qualitat de l'educació perquè amb això defensa la dignitat dels professionals de l'ensenyament i el dret a la igualtat d'oportunitats dels infants i joves. En aquesta tasca, l'STEI sempre trobarà la col·laboració de les persones que creiem que l'educació és bàsica per aconseguir una societat més democràtica, més justa, més sàvia i més feliç. ■

